

IV. Rozkład materiału nauczania

Rozkład materiału nauczania jest propozycją przeznaczoną do realizacji na poziomie podstawowym przy uwzględnieniu minimum 1 godziny dydaktycznej tygodniowo. Ma on postać planu wynikowego opartego o modułowy charakter programu nauczania i podręcznika do edukacji filozoficznej.

Rozkład materiału nauczania proponuje poszczególne tematy lekcji, bazując na materiałach źródłowych oraz określa wymagania, jakie uczeń musi spełniać na poszczególnych poziomach kształcenia.

W zakresie wymagań na poziomie podstawowym:

- a) częściowe spełnienie wymienionych wymogów równoznaczne jest z uzyskaniem przez ucznia oceny dopuszczającej;
- b) całkowite spełnienie wymienionych wymogów równoznaczne jest z uzyskaniem przez ucznia oceny dostatecznej.

W zakresie wymagań na poziomie rozszerzonym:

- a) częściowe spełnienie wymienionych wymogów równoznaczne jest z uzyskaniem przez ucznia oceny dobrej lub bardzo dobrej;
- b) całkowite spełnienie wymienionych wymogów równoznaczne jest z uzyskaniem przez ucznia oceny bardzo dobrej lub celującej.

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin lekcyjnych	Materiały źródłowe	Wymagania na poziomie:	
				podstawowym	ponadpodstawowym
				Uczeń:	
CZ. I. STAWIAJĄC PYTANIA					
1.	Czym jest filozofia?	1	<p>Teksty:</p> <p>(w nawiasach podano adresy bibliograficzne odpowiednich fragmentów tekstów źródłowych zamieszczonych w podręczniku)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zdziwienie jako początek filozofii</i> [Arystoteles, <i>Metafizyka</i>, I 2. 982 b 13–983 a 2] • <i>Światopogląd galilejski</i>, S. Blackburn, [Oksfordzki słownik filozoficzny, red. J. Woleński, tłum. C. Cieśliński, Warszawa 1997, s. 393] 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu „filozofia” – definiuje pojęcie „ideologia” i „światopogląd” – przedstawia relację pomiędzy filozofią a światopoglądem i ideologią – przedstawia różnice między specyfiką argumentacji filozoficznej i ideologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia charakterystykę myślenia filozoficznego – dokonuje analizy własnego światopoglądu – określa specyfikę tekstu filozoficznego
2.	Znaczenie filozofii w kulturze	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dramat rozdziału między wiarą a rozumem</i> [Jan Paweł II, <i>Encyklika, Fides et ratio</i>, 45–47, Poznań 1998, s. 70–73] • <i>O istocie sztuki</i> [A. Schopenhauer, <i>Świat jako wola i przedstawienie</i>, t. II, tłum., wstęp i komentarz J. Garewicz, Warszawa 1995] 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia charakter powiązań zachodzących między filozofią a nauką, religią, sztuką – definiuje pojęcie „kultura” – wskazuje kulturotwórczą rolę filozofii 	<ul style="list-style-type: none"> – określa zależności występujące między filozofią a nauką, religią i sztuką – charakteryzuje holistyczny charakter filozofii
3.	Dyscypliny filozoficzne	1	<p>Obraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Atmosfera</i> (1872), Camil Flammarion 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia i definiuje główne dyscypliny filozoficzne – rozróżnia główne problemy, jakimi zajmują się poszczególne dyscypliny filozoficzne 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega ważność i znaczenie pytań filozoficznych – formułuje pytania, które leżą u podstaw dociekań poszczególnych dyscyplin filozoficznych

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin lekcyjnych	Materiały źródłowe	Wymagania na poziomie:	
				podstawowym	ponadpodstawowym
				Uczeń:	
4.	Podstawowe problemy i pojęcia filozofii – ontologia i epistemologia	1	Teksty: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Początek świata</i> [Platon, <i>Timajos</i>, III, tłum. W. Witwicki, Warszawa 1960] • <i>W rzece Heraklita</i> [W. Szymborska, z tomu <i>Sól</i> (1962)] 	– definiuje podstawowe pojęcia występujące na gruncie ontologii i epistemologii – wymienia podstawowe problemy poruszane przez ww. dyscypliny	– dostrzega wagę i znaczenie pytań filozoficznych dla omawianych dyscyplin – klasyfikuje, ocenia i wskazuje na problem filozoficzny w opozycji: idealizm – realizm, monizm – pluralizm, aprioryzm – aposterioryzm, sceptycyzm – fundamentalizm
5.	Podstawowe problemy i pojęcia filozofii – aksjologia, antropologia i filozofia społeczna	1	Teksty: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Pesymizm</i> [A. Schopenhauer, <i>Pesymizm</i>, fragment 5, w: <i>W kręgu dobra i zła</i>, oprac. i wybór tekstów E. Podrez, Warszawa 1994] • <i>Dedal i Ikar</i> [Z. Herbert, z tomu <i>Struna światła</i> (1956)] 	– definiuje podstawowe pojęcia występujące na gruncie aksjologii, antropologii i filozofii społecznej – wymienia podstawowe problemy poruszane przez ww. dyscypliny	– dostrzega wagę i znaczenie pytań filozoficznych dla omawianych dyscyplin – klasyfikuje, ocenia i wskazuje na problem filozoficzny w opozycji: subiektywizm – obiektywizm, dualizm – monizm, redukcjonizm – antyredukcjonizm
6.	Filozofia i czas	1	Tablice: (w nawiasach podano numery stron w podręczniku) <ul style="list-style-type: none"> • Filozofia starożytna i hellenistyczna (s. 56–57) • Filozofia średniowieczna (s. 58–59) • Renesans i filozofia nowożytna (s. 60–61) • Filozofia XIX wieku (s. 62–63) • Filozofia współczesna (s. 64–66) 	– wyjaśnia i określa warunki, czas i miejsce narodzin filozofii – streszcza i charakteryzuje w sposób ogólny poszczególne epoki filozoficzne – wymienia głównych myślicieli charakterystycznych dla poszczególnych epok filozoficznych	– analizuje znaczenie przejścia od myślenia mitycznego do naukowego – wyjaśnia odmienny charakter poszczególnych epok filozoficznych

CZ. II. SZUKAJĄC ODPOWIEDZI

7.	Sokrates – pierwszy filozof-etyk	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Powołanie filozofa</i> [Platon, <i>Protagoras</i>, tłum. W. Witwicki, Warszawa 1958, s. 98–99] • <i>Wiem, że nic nie wiem</i> [Platon, <i>Protagoras</i>, tłum. W. Witwicki, Warszawa 1958, s. 108–109] • <i>Cnota jest wiedzą</i> [Platon, <i>Protagoras</i>, tłum. W. Witwicki, Warszawa 1958, s. 114–115] 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postać Sokratesa – przedstawia koncepcje dobra i cnoty oraz ich miejsce w etyce sokratejskiej – omawia etapy metody dialektycznej – definiuje rolę sumienia i jego znaczenie w etyce Sokratesa 	<ul style="list-style-type: none"> – dowodzi ważności zagadnień etycznych w życiu człowieka – charakteryzuje metodę dialektyczną jako drogę prowadzącą do pogłębiania własnej świadomości – samodzielnie formułuje stanowisko krytyczne wobec intelektualizmu etycznego – formułuje własne stanowisko w kwestii istnienia wartości: prawdy, dobra, itd.
8.	Idealizm Platona jako system filozoficzny – teoria idei	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Narodziny filozofii</i> [Platon, <i>Uczta</i>, 203 b–204 c, tłum. W. Witwicki, Warszawa 1982, s. 102–103] 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia wpływ filozofii Sokratesa na poglądy Platona – definiuje historyczne znaczenie filozofii Platona – wyjaśnia główne wątki (koncepcje człowieka i świata) oraz pojęcia występujące w filozofii Platona 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje zależności między filozofią a religią w systemie Platona – określa własności świata i rzeczy oraz relacje, jakie między nimi występują – określa rolę Demiurga w powstaniu świata
9.	Teoria państwa. Znaczenie filozofii Platona i platonizmu	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Miłość platońska</i> [Platon, <i>Uczta</i>, 210 a–212 a, tłum. W. Witwicki, Warszawa 1982] • <i>Mit jaskini</i> [Platon, <i>Państwo</i>, tłum. i oprac. W. Witwicki, Warszawa 1958, s. 358–366] 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia koncepcje filozofa na temat miłości i państwa – przedstawia mit jaskini jako syntezę systemu filozoficznego Platona 	<ul style="list-style-type: none"> – wykrywa i interpretuje symbolikę zawartą w tekstach źródłowych
10.	Arystoteles i początki naukowego myślenia – <i>Fizyka</i> i <i>Metafizyka</i>	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Substancja jako pierwsza kategoria bytu</i> [Arystoteles, <i>Metafizyka</i>, VII 3, 1028 b 32 – 1029 a 15, tłum. T. Żeleźnik, Warszawa 1984] 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postać Arystotelesa – wskazuje na początki naukowego myślenia u Arystotelesa – definiuje kluczowe pojęcia występujące w systemie filozoficznym Arystotelesa 	<ul style="list-style-type: none"> – określa szczegółowe problemy i treści występujące w <i>Fizyce</i> i <i>Metafizyce</i> – analizuje różnice i podobieństwa między systemami Platona i Arystotelesa

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin lekcyjnych	Materiały źródłowe	Wymagania na poziomie:	
				podstawowym	ponadpodstawowym
				Uczeń:	
			<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pierwsza Przyczyna</i> [Arystoteles, <i>Metafizyka</i>, VII 8, 10273 a 23–36, tłum. T. Żeleźnik, Warszawa 1984 • <i>Natura Boga</i> [Arystoteles, <i>Metafizyka</i>, VII 7, 1072 b 13–18 i 24–30, tłum. T. Żeleźnik, Warszawa 1984] 	– przedstawia główne zagadnienia <i>Fizyki i Metafizyki</i>	
11.	Etyka Arystotelesa i znaczenie jego filozofii	1	Teksty: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zasada złotego środka</i> [Arystoteles, <i>Etyka nikomachejska</i>, II 6, 1106 b 36, tłum. D. Gromska, Warszawa 1956] • <i>Arystoteles</i>: [U. Eco, <i>Arystoteles</i>, w tegoż: <i>Filozofia frywolna</i>, tłum. M. Woźniak, Kraków 2004, s. 11–15] 	– przedstawia założenia etyki Arystotelesowskiej – wyjaśnia znaczenie i wpływ systemu filozoficznego Stagiryty	– stosuje kryterium złotego środka do rozwiązania przykładowego dylematu moralnego – formułuje własne stanowisko względem koncepcji etycznej Arystotelesa
12.	Filozofia hellenistyczna i poszukiwanie szczęścia	1	Teksty: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Postawa stoicka</i> [Epiktet, <i>Encheiridion</i>, 5–9 (fragmenty), w: <i>Filozofia Grecji i Rzymu</i>, Warszawa 1968, s. 328–329] • <i>Główne myśli – epikureizm</i> [D. Laertios, <i>Żywoty i poglądy sławnych filozofów. Epikur</i>, tłum. I. Krońska, K. Leśniak, W. Olszewski, Warszawa 1982] • <i>Czy istnieje rzeczywiste dobro i zło</i> [Sykstus Empiryk, w: J. Jarco i inni, <i>Etyka, Podręcznik dla szkół średnich</i>, Warszawa–Wrocław 1993, s. 55] 	– wymienia głównych przedstawicieli szkół hellenistycznych – różnicuje główne poglądy i założenia szkół hellenistycznych – wyjaśnia kluczowe pojęcia występujące na gruncie filozofii hellenistycznej – przedstawia i ukazuje różnice w poglądach stoików, epikurejczyków i sceptyków	– rozwiązuje dylematy moralne zgodnie z założeniami etyki epikurejczyków i stoików – samodzielnie i krytycznie analizuje argumenty sceptyków przeciwko możliwości poznania – porównuje i zestawia poznane koncepcje etyczne – dowodzi ważności zagadnień etycznych w życiu człowieka

13.	Święty Augustyn – przedstawiciel patrystyki	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zło jako brak dobra</i> [św. Augustyn, <i>Wyznania</i> (fragmenty), tłum. Z. Kubiak, Warszawa 1987] • <i>Iluminacja</i> [św. Augustyn, <i>Soliloquia</i> (fragmenty, w tegoż: <i>Dialogi filozoficzne</i>, t. II, Warszawa 1953, s. 40–41] • <i>W czym pobłądził św. Augustyn</i> [L. Kotakowski, <i>Bóg nam nic nie jest dłużny</i>, tłum. I. Kania, Kraków 2001, s. 46–47] 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postać św. Augustyna i znaczenie jego myśli – definiuje pojęcie patrystyki – wyjaśnia kluczowe pojęcia występujące w filozofii św. Augustyna – przedstawia koncepcje poznania i Boga na gruncie myśli św. Augustyna – dostrzega problem pochodzenia i natury zła – streszcza poglądy etyczne i historyzoficzne św. Augustyna 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje św. Augustyna jako przedstawiciela patrystyki – określa zależność pomiędzy filozofią Platona a myślą św. Augustyna – klasyfikuje, ocenia i wskazuje na treści filozoficzne w opozycji: subiektywizm – obiektywizm, racjonalizm – irracjonalizm – ocenia usprawiedliwienie zła w koncepcji św. Augustyna
14.	Filozofia scholastyczna. Bóg i świat w filozofii św. Tomasza	1		<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postać św. Tomasza i znaczenie jego myśli – wyjaśnia kluczowe pojęcia występujące w filozofii św. Tomasza – streszcza problemy ontologiczne i epistemologiczne występujące w filozofii św. Tomasza – wskazuje przymioty Boga i wyjaśnia charakter stworzenia oraz relacje, jakie występują między Stwórcą a stworzeniem 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na św. Tomasza jako kontynuatora myśli Arystotelesa – charakteryzuje i wskazuje argumenty łączące filozofię św. Tomasza z systemem Arystotelesa – analizuje relację między filozofią a wiarą na gruncie myśli św. Tomasza
15.	Drogi na istnienie Boga św. Tomasza i znaczenie jego myśli	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Pięć dróg św. Tomasza na istnienie Boga</i> [św. Tomasz, <i>Suma teologiczna</i>, t. I, Londyn 1967, s. 80] • <i>Św. Tomasz</i> [U. Eco, <i>Św. Tomasz</i>, w tegoż: <i>Filozofia frywolna</i>, tłum. M. Woźniak, Kraków 2004, s. 23–27] 	<ul style="list-style-type: none"> – streszcza pięć dróg św. Tomasza dowodzących istnienia Boga – dostrzega wagę argumentacji przemawiającej za istnieniem Boga – przedstawia znaczenie myśli św. Tomasza 	<ul style="list-style-type: none"> – swobodnie przedstawia treść pięciu dróg dowodzących istnienia Boga – interpretuje charakter argumentacji za istnieniem Boga – wykrywa i przedstawia strukturę logiczną argumentów św. Tomasza – dowodzi wpływu i znaczenia myśli św. Tomasza na kulturę chrześcijańską

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin lekcyjnych	Materiały źródłowe	Wymagania na poziomie:	
				podstawowym	ponadpodstawowym
				Uczeń:	
16.	Kartezjusz: „Myślę, więc jestem”	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Rozprawa o metodzie</i> [Kartezjusz, <i>Rozprawa o metodzie</i> (fragmenty cz. III), tłum. T. Boy-Zeleński, Kraków 2004, s. 20–22] • <i>Człowiek. Opis ludzkiego ciała</i> [R. Descartes, <i>Człowiek. Opis ciała ludzkiego</i> (fragment), tłum., wstęp i przypisy A. Bednarczyk, Warszawa 1989] • <i>Siedlisko wszystkich namiętności</i> [D. Goleman, <i>Inteligencja emocjonalna</i> (fragment), tłum. A. Janowski, Poznań 1997] 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia Kartezjusza jako myśliciela nowożytnego – charakteryzuje sceptycyzm metodyczny – wyjaśnia kartezjańską argumentację za istnieniem Boga i świata materialnego – przedstawia koncepcję dualistyczną i mechanicystyczną – charakteryzuje znaczenie myśli Kartezjusza w historii filozofii 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje założenia sceptycyzmu metodycznego – określa rolę i miejsce rozumu w kartezjańskiej teorii poznania – dostrzega znaczenie krytycznego myślenia i drogi metodycznego zwątpienia – ukazuje problemy wynikające z przyjęcia dualizmu antropologicznego – wyjaśnia wpływ Kartezjusza na myśl filozoficzną
17.	Empiryzm brytyjski Davida Hume’a	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Krytyka pojęcia przyczynowości</i> [D. Hume, <i>Badania dotyczące rozumu ludzkiego</i>, VII, 2, tłum. J. Łukaszewicz, T. Twardowski, Warszawa 1977] • <i>Podstawa moralności</i> [D. Hume, <i>Badania dotyczące zasad moralności</i>, I, tłum., wstęp A. Hochfeld, Warszawa 1975] 	<ul style="list-style-type: none"> – określa D. Hume’a jako przedstawiciela oświecenia brytyjskiego – wyjaśnia kluczowe pojęcia występujące w filozofii Hume’a – przedstawia filozofię umysłu (idee pamięci i wyobraźni) D. Hume’a – określa założenia empiryzmu i metody eksperymentalnej – dostrzega problem związku przyczynowo-skutkowego – przedstawia główne elementy etyki D. Hume’a 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje sceptycyzm pragmatyczny Hume’a – wykrywa różnicę między sceptycyzmem metodycznym a pragmatycznym – formułuje zarzuty D. Hume’a wobec argumentów przemawiających za istnieniem Boga – charakteryzuje założenia etyki Hume’a – określa znaczenie i wpływ filozofii Hume’a
18.	Filozofia krytyczna Immanuela Kanta. <i>Krytyka czystego rozumu</i>	1		<ul style="list-style-type: none"> – określa I. Kanta jako przedstawiciela oświecenia niemieckiego – przedstawia główne zagadnienia będące treścią <i>Krytyki czystego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje znaczenie filozofii krytycznej – samodzielnie ocenia znacznie „przewrotu kopernikańskiego”

				<p><i>rozumu</i> – kantowskiej teorii poznania</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia kluczowe pojęcia występujące w filozofii Kanta – samodzielnie podaje przykłady różnego rodzaju sądów – analizuje i przedstawia istotę „przewrotu kopernikańskiego” I. Kanta 	<ul style="list-style-type: none"> – określa znaczenie refleksji Kanta nad ludzkim poznaniem
19.	<i>Krytyka praktycznego rozumu</i> Immanuela Kanta	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Prawo moralne</i> [I. Kant, <i>Krytyka praktycznego rozumu</i> (fragment), tłum., przed. i przyp. J. Gałeczki, Warszawa 1984] 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia i charakteryzuje główne założenia i zagadnienia etyki Kanta – wyjaśnia kluczowe pojęcia występujące na gruncie etyki Kanta – przytacza jedno z brzmień imperatywu kategorycznego 	<ul style="list-style-type: none"> – dokonuje analizy dylematu moralnego, odwołując się do założeń Kantowskiej etyki – odkrywa i dowodzi doniosłości etycznej refleksji Kanta
20.	<i>Krytyka władzy sądzienia</i> . Immanuel Kant i znaczenie jego filozofii	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Co to jest Oświecenie</i> [I. Kant, <i>Co to jest Oświecenie</i>, w: M. Kuziak i inni, <i>Słownik myśli filozoficznej</i>, Bielsko-Biała 2004, s. 226–227] 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia i charakteryzuje główne założenia i zagadnienia Kantowskiej estetyki – wyjaśnia kluczowe pojęcia występujące w estetyce Kanta – charakteryzuje znaczenie filozofii I. Kanta 	<ul style="list-style-type: none"> – określa znaczenie i wpływ myśli Kanta na nowożytną filozofię
21.	Idealizm obiektywny Georga Wilhelma Friedricha Hegla	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wielkie postacie historyczne a państwo</i> [G. W. F. Hegel, <i>Wykłady z filozofii dziejów (Wstęp)</i>, tłum. J. Grabowski, A. Landman, Warszawa 1958] • <i>Dwie moralności</i> [F. Nietzsche, <i>Poza dobrem i złem</i>, cyt. za: B. Markiewicz, <i>Filozofia dla szkoły średniej. Wybór tekstów</i>, Warszawa 1987, s. 334–335] 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje G. W. F. Hegla jako przedstawiciela idealizmu niemieckiego – wyjaśnia kluczowe pojęcia występujące na gruncie filozofii Hegla – streszcza założenia epistemologiczne i ontologiczne Hegla – przedstawia poglądy Hegla na naturę sztuki, religii i państwa – charakteryzuje znaczenie filozofii Hegla 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje charakterystyczne cechy idealizmu obiektywnego Hegla – określa przejawy alienacji i znajduje je we współczesnym świecie – przedstawia główne założenia historiozofii Hegla – ocenia znaczenie i wpływ filozofii Hegla

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin lekcyjnych	Materiały źródłowe	Wymagania na poziomie:	
				podstawowym	ponadpodstawowym
				Uczeń:	
22.	Fenomenologia Edmunda Husserla	1 (2)	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Fenomenologiczne epoché</i> [E. Husserl, <i>Idee czystej fenomenologii i fenomenologicznej filozofii</i>, w: B. Markiewicz, <i>Filozofia dla szkoły średniej. Wybór tekstów</i>, Warszawa 1987, s. 351–354] <i>Kryzys kultury zachodniej</i> [E. Husserl, <i>Kryzys europejskiego człowieka</i>, w: M. Kuziak i inni, <i>Słownik myśli filozoficznej</i>, Bielsko-Biała 2004, s. 356–357] <p>Obraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Mężczyzna patrzący na ptaka w klatce</i>, Dan Yacacario 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia E. Husserla jako twórcę fenomenologii – przedstawia główne założenia fenomenologii – wyjaśnia kluczowe pojęcia występujące w fenomenologii Husserla – charakteryzuje znaczenie i główne postulaty filozofii E. Husserla 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na kontekst historyczno-kulturowy, w którym powstała fenomenologia – dokonuje opisu fenomenologicznego w formie ćwiczenia – ocenia znaczenie i wpływ metody fenomenologicznej na filozofię
CZ. III. W OBRONIE STANOWISKA					
23.	Filozofia analityczna – problem języka w poznaniu	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Granice mojego języka wskazują granice mojego świata</i> [L. Wittgenstein, <i>Traktat logiczno-filozoficzny</i> (fragmenty), w: B. Markiewicz, <i>Filozofia dla szkoły średniej. Wybór tekstów</i>, Warszawa 1987, s. 396–398] <i>Jakie pytania mają sens:</i> [M. Schilck, <i>Zwrot w filozofii</i>, w: B. Markiewicz, <i>Filozofia dla szkoły średniej. Wybór tekstów</i>, Warszawa 1987, s. 399–400] <i>Zasypiamy w słowach...</i>, [Z. Herbert, <i>Poezje</i>, Warszawa 1998, s. 351] 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje główne założenia filozofii analitycznej – wymienia polskich przedstawicieli filozofii analitycznej – rekonstruuje główne założenia Koła Wiedeńskiego – przedstawia najważniejszy wniosek płynący z myśli L. Wittgensteina – dostrzega rolę języka i jego struktury jako problem filozoficzny 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje różnorodne stanowiska wewnątrz filozofii analitycznej – formułuje różnice między redukcjonizmem a deskrytywizmem – samodzielnie interpretuje fragmenty <i>Traktatu logiczno-filozoficznego</i>

24.	Szkoła fenomenologiczna i jej przedstawiciele – Edyta Stein i Roman Ingarden	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Przeżycie estetyczne</i> [R. Ingarden, <i>O estetyce fenomenologicznej</i>, w: <i>Filozofia XX wieku</i>, t. I, red. Z. Kuderowicz, Warszawa 2002, s. 419–420] • <i>Świat, człowiek i wartości</i> [R. Ingarden, <i>Książeczka o człowieku</i> (fragment), w: <i>Świat, człowiek i wartości...</i>, wstęp i oprac. Z. J. Czarnecki, Warszawa 1988, s. 256] <p>Obraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Red Sun</i> (1949), Marc Chagall 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia E. Stein i R. Ingardena jako kontynuatorów filozofii E. Husserla – charakteryzuje główne założenia filozofii E. Stein i J. Tischnera – streszcza estetyczne poglądy R. Ingardena 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje i wskazuje na założenia fenomenologii w myśli R. Ingardena – dostrzega doniosłą rolę kultury jako twórczej przestrzeni kreowanej przez człowieka – charakteryzuje rolę widza i artysty w powstaniu dzieła sztuki – analizuje i ocenia obecność wartości artystycznych i estetycznych w obrazie <i>Red Sun</i> M. Chagalla
25.	Hermeneutyka – problem znaczenia i interpretacji	1 (2)	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Teoria a praktyka</i> [H. G. Gadamer, <i>Dziedzictwo Europy</i>, tłum. i wstęp A. Przyłębski, Warszawa 1992, s. 18] • <i>Życ z innymi</i> [H. G. Gadamer, <i>Dziedzictwo Europy</i>, tłum. i wstęp A. Przyłębski, Warszawa 1992, s. 21] <p>Obrazy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wieża Babel</i> (1563), Peter Bruegel Starszy • <i>The Great Adventure</i> (1930), René Magritte 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje główne założenia hermeneutyki – wymienia przedstawicieli i wskazuje twórców hermeneutyki – ocenia znaczenie doświadczenia i struktury języka jako istotnego elementu poznania i rozumienia świata i kultury – dostrzega wagę sensu wypowiedzi (tekstów) i ich kontekstów 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje rolę tradycji jako źródła odnawiania sensu ludzkiego życia – formułuje własne rozumienie wybranych tekstów źródłowych – snuje samodzielnie refleksję nad światem i samym sobą poprzez odczytywanie fundamentalnych tekstów kultury
26.	Tomizm współczesny. Recepcja myśli św. Tomasza	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Nieprzemijająca nowość myśli św. Tomasza z Akwinu</i> [Jan Paweł II, <i>Encyklika Fides et Ratio</i>, 3–44, Poznań 1998, s. 66–69] • <i>Duch obiektywizmu w systemie św. Tomasza</i> [S. Swieżawski, <i>Byt: zagadnienia metafizyki tomistycznej</i>, Kraków 1999, s. 39–40] 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia i wskazuje na myśl św. Tomasza jako inspirację filozofii neotomistycznej – dostrzega nowatorskie postawienie problemów i podejście do sposobów ich rozwiązania na gruncie tomizmu współczesnego – wyjaśnia i charakteryzuje rolę realizmu poznawczego 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia specyfikę filozofii neotomistycznej

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin lekcyjnych	Materiały źródłowe	Wymagania na poziomie:	
				podstawowym	ponadpodstawowym
				Uczeń:	
27.	Egzystencjalizm – absurd ludzkiej egzystencji	1	Obrazy: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Względność</i> (1953), Maurits Cornelis Escher • <i>The Son of Man</i> (1964), René Magritte • <i>Człowiek pchający kamień pod górę</i>, Paul Anderson 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia historyczne przyczyny powstania egzystencjalizmu współczesnego – wymienia głównych przedstawicieli egzystencjalizmu – prezentuje główne zagadnienia filozofii egzystencjalistycznej (problemy, pytania i odpowiedzi) – definiuje i świadomie posługuje się pojęciami występującymi na gruncie egzystencjalizmu 	<ul style="list-style-type: none"> – streszcza wpływ egzystencjalizmu na sztukę i kulturę – wskazuje na relacje filozofii egzystencjalistów do literatury – rozpoznaje wątki egzystencjalistyczne w literaturze
28.	Problem wolności i odpowiedzialności w tekstach filozoficznych Jeana Paula Sartre'a i Alberta Camus'a	1	Teksty: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Człowiek jest skazany na wolność</i> [J. P. Sartre, <i>Egzystencjalizm jest humanizmem</i> (fragment), w: B. Markiewicz, <i>Filozofia dla szkoły średniej. Wybór tekstów</i>, Warszawa 1987, s. 444–445] • <i>Człowiek jest odpowiedzialny za świat i samego siebie</i> [J. P. Sartre, <i>Byt i nicość</i> (fragment), w: B. Markiewicz, <i>Filozofia dla szkoły średniej. Wybór tekstów</i>, Warszawa 1987, s. 446] • <i>Mit Syzyfa</i> [A. Camus, <i>Mit Syzyfa i inne eseje</i>, tłum. J. Guze, Warszawa 2004, s. 165–169] 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega wagę problemów, jakie podejmuje egzystencjalizm – ocenia wartość wolności i odpowiedzialności w życiu człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie interpretuje tekst A. Camus'a <i>Mit Syzyfa</i> – samodzielnie ustosunkowuje się do zagadnień poruszanych przez egzystencjalistów
29.	Personalizm. Pytanie o kondycję człowieka współczesnego	1	Obraz: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Stworzenie człowieka</i> (fragment), Michał Anioł 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia głównych przedstawicieli personalizmu – prezentuje główne założenia personalizmu 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega wagę zagadnień poruszanych przez personalistów

				<ul style="list-style-type: none"> – rekonstruuje personalistyczną krytykę współczesnej cywilizacji – przedstawia idee „społeczeństwa zaangażowanego” 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie formułuje własne stanowisko wobec krytyki cywilizacji współczesnej
30.	Godność osoby. Analiza tekstów źródłowych	1	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Cel życia człowieka</i> [Matka Teresa, <i>Cel życia człowieka</i>, cyt. za: H. Seweryniak, <i>Świadectwo i sens</i>, Płock 2001, s. 517] • <i>Kim jest osoba?</i> [T. Płużański, <i>Emmanuel Mounier – twórca personalizmu</i>, w: <i>Filozofia XX wieku</i>, t. I, red. Z. Kuderowicz, Warszawa 2002, s. 269] • <i>Wspólne dobro</i> [K. Wojtyła, <i>Osoba i czyn</i>, Kraków 1969, s. 308–309] • <i>Co to jest personalizm?</i> [E. Mounier, <i>Świat osobowy</i>, tłum. A. Krasieński, w: <i>Filozofia XX wieku</i>, t. I, red. Z. Kuderowicz, Warszawa 2002, s. 125] 	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie „osoby” jako punktu wyjścia personalistycznej refleksji o człowieku 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega wagę pytania o istotę natury ludzkiej – analizuje różnicę między filozofią personalistów a egzystencjalistów
31.	Filozofia dialogu – sztuka życia	1		<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia historyczne przyczyny narodzin filozofii dialogu – wymienia głównych przedstawicieli filozofii dialogu – rekonstruuje główne założenia filozofii dialogu – dostrzega wagę problemu wolności i odpowiedzialności w obliczu Innego – interpretuje filozofię dialogu jako sprzeciw wobec monologu i totalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> – określa wymiar etyczny filozofii dialogu – dobiera argumenty na rzecz spotkania i dialogu jako relacji etycznej – dostrzega wagę kategorii „świadomości etycznej” – porównuje rozumienie wolności i odpowiedzialności na gruncie egzystencjalizmu, personalizmu i filozofii dialogu

Lp.	Temat lekcji	Liczba godzin lekcyjnych	Materiały źródłowe	Wymagania na poziomie:	
				podstawowym	ponadpodstawowym
				Uczeń:	
32.	Józef Tischner i filozofia dramatu. Analiza tekstów filozoficznych	1	Teksty: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Filozofia dramatu</i> [J. Tischner, <i>Filozofia dramatu</i>, Kraków 1998, s. 299–301] • <i>Ja i Ty</i> [M. Buber, <i>Ja i Ty</i>, tłum. J. Doktor, w: <i>W kręgu dobra i zła</i>, oprac. i wybór tekstów E. Podrez, Warszawa 1994, s. 142–143] • <i>Całość i nieskończoność</i> [E. Lévinas, <i>Całość i nieskończoność</i>, tłum. M. Kowalska, wstęp B. Skarga, Warszawa 1998, s. 252–253] 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia J. Tischnera i główne założenia jego filozofii – charakteryzuje Tischnerowską ideę „solidarności” 	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera argumenty na rzecz znaczenia odpowiedzialności i miłości w odniesieniu do drugiego człowieka – analizuje i interpretuje teksty źródłowe
CZ. IV. NARZĘDZIA I METODY					
33.	Myśli i język. Znaki, nazwy, definicje i ich błędy	1 (2)		<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia główne zagadnienia będące przedmiotem logiki jako nauki – klasyfikuje rodzaje znaków i nazw – definiuje pojęcie „języka” oraz przytacza jego funkcję – wyjaśnia budowę „definicji” – przedstawia „błędy definicyjne” 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje i rozpoznaje rodzaje nazw – samodzielnie buduje definicje – wskazuje i rozpoznaje błędy definicyjne
34.	Elementy logiki	1		<ul style="list-style-type: none"> – definiuje „zdanie” w sensie logicznym – wskazuje na „zmienną zdaniową” i „stałe logiczne” w przykładowym zdaniu 	

				<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje i zapisuje zdania zapisane w postaci schematu – definiuje i przedstawia rodzaje rozumowań 	
35.	Retoryka	1 (2)	<p>Teksty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Podstawy każdej dialektyki</i> [A. Schopenhauer, <i>Sztuka prowadzenia sporów, czyli dialektyka erystyczna</i>, tłum. L. Lachowiecki, Warszawa 1996, s. 16, 19] 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia zasady, którymi powinien kierować się mówca – postrzega rolę prawdy i odpowiedzialności za wygłaszane poglądy w dyskusji – dostrzega i rozróżnia chwyt erystyczne stosowane w dyskusji – charakteryzuje zasady dyskusji filozoficznej 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje zasady dyskusji filozoficznej – analizuje konstrukcje przemówienia – hierarchizuje argumenty użyte w przemowie – konstruuje i wygłasza przemówienia, korzystając z zasad retoryki